

Budaörs XVIII. századi történetéből II. rész

Sorozatunk első részében ismertettük meg olvasóinkkal a község 1725-ből származó, nagyon kevesek által ismert, eddig tudomásom szerint sehol sem publikált összeírását, mely az akkori Budaörs prédiüm új népességének neveit, vagyoni helyzetét, családi állapotát mutatta be.

Most mutatjuk be az ismertebb, több helyen publikált 1728. évi, melynek magyar nyelvű fordítását dr. Borossy András főlevéltáros, a Pest megyei Levéltár főmunkatársa juttatta el részemre, egyben engedélyezte közlését, amit köszönök.

Pilisi járás Budaörs (Buda Örs) possessio. Megjegyzések

Újonnan betelepített possessio, melynek kizárólag igen nyomorult idegen sváb lakossága van, majdnem mind koldulva, részben kézi munkával kénytelen kenyerét megkeresni. Majdnem teljes területét a földesurak allódiumaként használják, hogy a parasztok mennyit szoktak belőle tavaszi és őszi gabonával bevetni, annak termőképességét a rubrikában találhatjuk. Mivel a nevezett lakosok igásállatoknak híjával vannak, ezért nagyobb méretű vetést nem tudnak végezni, ezért földjük nincs meghatározott vetőkre osztva.

Hogy a terület mennyire termékeny, azt még nem próbálták ki, mert még nem szántották fel és vetették be. Földje fekete, de bizonyos része köves.

Kenderföldjeik nincsenek. Rétjeik nincsenek. Legelőjük elég van, de azon földesúri marhák legelnek. De közben tavasszal néhány paraszti falka is megél rajta.

Szőlőjük hegyoldalon van, és újonnan telepített. Ennek termését és minőségét még nem lehet tudni, mert csak három éve telepítették. Pusztájuk nincs, de a földesurak akaratából Csik pusztán többen közülül kilenced fejében 18 1/2 pozsonyi mérő termőképességű földet művelnek.

Malmuk nincs. Halászóvizeik nincsenek. Kereskedelmük nincs.

Ha van eladnivalójuk, szárazföldön egy mérföldnyire Budára szállíthatják.

Területe kis dombokból és völgyekből áll, nehéz megművelni, mivel gyeptől csináltak szántóföldet. Háromszor kell hat, vagy legalább négy ökörral szántani az őszi vetés alá, a tavaszi alá pedig egyszer. Mindezeket szemrevételezés után jóváhagyják.

Filipszky István

A szöveges részt táblázat egészíti ki:

Jobbágyok vezető- és keresztneve	Szabadon költöző jobbágyok	Nem applikált, válogatás nélkül használt földek mérőszám szerint	Újonnan ültetett a szabadságévei alapján birt szőlő kapások szerint	
Schendl Mihály	1	4 éve jött	-	4 még 3 év
Szem Mihály	1	6 éve jött	-	8 még 3 év
Stál Márk	1	4 éve jött	4	1 még 3 év
Halm Caprianus	1	3 éve jött	4 1/2	1 még 3 év
Arnoldh Márton	1	5 negyed éve jött	-	-
Parfuisser Márton	1	4 éve jött	-	8 még 3 év
Herlacher Ádám	1	6 éve jött	-	-
Svarcz György	1	5 éve jött	-	4 még 3 év
Stainprener Ádám	1	4 éve jött	-	1 még 3 év
Aicher Gáspár	1	4 éve jött	-	4 még 3 év
Michl Márton	1	1 éve jött	-	-
Riffer Valtenics	1	4 éve jött	-	1 még 2 év
Krajel János	1	4 éve jött	-	1 még 3 év
Schalter Domokos(sánta)	1	2 éve jött	-	-
Saffiadr Kristóf	1	2 éve jött	-	-
Vicz Péter	1	4 éve jött	-	2 még 3 év
Futh János	1	3 éve jött	-	3 még 3 év
Arnold Sebestyén	1	3 éve jött	-	1 még 3 év
Bognár János	1	1 éve jött	-	-
Rainer Mihály	1	fél éve jött	-	2 még 2 év
Finsztler Krisztián	1	5 éve jött	-	6 még 3 év
Hoffmajster Konrád	1	3 éve jött	-	-
Rainer János	1	4 éve jött	-	4 még 3 év
Holl Tóbiás	1	4 éve jött	-	-
Kozman András	1	4 éve jött	-	4 még 3 év
Szumga Márton	1	fél éve jött	-	-

A táblázaton szereplő adatsorok közül csupán azokat közöljük, melyekben budaörsi vonatkozású adat is szerepel. A többi községünk esetében üres, számunkra tehát érdektelen. Megemlítjük azonban az összeírás alaposságát bizonyítandó, hogy 37 szempont szerint vizsgálták az összeírtakat.